

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 67282865 ♦ Fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 89

(Prot. Nr.37, 4.§)

2008.gada 20.augustā

Par tirgus dalībnieku apvienošanas

Lieta Nr.2041/08/06/12

Par SIA „Hansa Pharma” un SIA „VEF aptieka” apvienošanas

Konkurences padome 2008.gada 28.jūlijā saņēma ziņojumu par SIA „Hansa Pharma” un SIA „VEF aptieka” apvienošanas (turpmāk – Ziņojums).

Iepazīstoties ar Ziņojumā sniegto informāciju, Konkurences padome secina, ka Ziņojums atbilst Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanas” (turpmāk – Noteikumi) pielikumā noteiktajām prasībām un tādējādi pilna Ziņojuma saņemšanas diena Konkurences padomē ir 2008.gada 28.jūlijs.

SIA „Hansa Pharma” (turpmāk – „Hansa”) ir reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar reģ. Nr.40003252167, juridiskā adrese: Kleistu iela 24, Rīga, LV-1067.

SIA „VEF aptieka” (turpmāk – „VEF”) ir reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar reģ. Nr.40003267938, juridiskā adrese: Pērnavas iela 6/8, Rīga, LV-1012.

Izvērtējot Ziņojumā ietvertu un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Apvienošanās dalībnieki

„Hansa” darbības veidi saskaņā ar „Hansa” statūtiem ir farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecība, aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles, medicīnisko un ortopēdisko preču mazumtirdzniecība, pārējā darbība cilvēka veselības aizsardzības jomā.

SIA „Tamro” Latvijas teritorijā 2001.gadā sāk pakalpojumu sniegšanu mazumtirdzniecībā, iegādājoties aptieku „Hansa” (pieder zīmols „Ģimenes aptieka”).

„Hansa” īsteno izšķirošo ietekmi vairākās meitas komercsabiedrībās visā Latvijas Republikā:

1) SIA „Evija Liepājā”,	11) SIA „Aromalatifarm”,
2) SIA „Baltijas aktivitāte”,	12) SIA „Aptieka Inčukalns”,
3) SIA „Retējs 1”,	13) SIA „Jēkabpils meža aptieka”,
4) SIA „Gaisma- Pluss”,	14) SIA „Aura-Aptieka”,
5) SIA „Sirova”,	15) SIA „Vecā aptieka”,
6) SIA „Jūrmalas aptieka”,	16) SIA „Riela”,
7) SIA „Rozes aptieka”,	17) SIA „Brieža aptieka”,
8) SIA „Bulduru aptieka 1”,	18) SIA „Pāvila aptieka - 1”,
9) SIA „Kuldīgas Lielā aptieka”,	19) SIA „Dežūrējošā aptieka”.
10) SIA „Brasas aptieka”,	

„Hansa” ir piešķīrusi meitas komercsabiedrībām piederošām aptiekām tiesības lietot zīmolu „Ģimenes aptieka”.

„VEF” darbības veidi saskaņā ar „VEF” statūtiem ir aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles, farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas un tualetes piederumu mazumtirdzniecība.

„VEF” ir reģistrētas divas aptiekas licences Rīgas pilsētā:

- 1) „VEF” Pērnavas ielā 6/8, Rīga, licences Nr. Ap-759/1;
- 2) „VEF - 2” Lāčplēša iela 38, Rīga, licences Nr. Ap-610/1.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju, „VEF” neīsteno izšķirošu ietekmi citās komercsabiedrībās Latvijas teritorijā.

2. Apvienošanās veids

Pamatojoties uz Ziņojumu un 2008.gada 25.jūlija noslēgto Daļu pirkuma līgumu (turpmāk – Līgums) starp „Hansa” un „VEF”, apvienošanos paredzēts veikt, „Hansa” iegūstot „VEF” 100% pamatkapitāla daļas.

Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto, tirgus dalībnieku apvienošanās ir „tāds stāvoklis, kad (...) viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst (...) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem.”

Pamatojoties uz Ziņojumu un Līgumu komercsabiedrības ir vienojušās, ka netiks veiktas nekādas izmaiņas „VEF” vadībā vai īpašumtiesību struktūrā pirms tiek saņemta Konkurences padomes atļauja apvienošanās veikšanai. Pēc darījuma pabeigšanas „Hansa” paredz piešķirt „VEF” tiesības lietot zīmolu „Ģimenes aptieka”.

Tātad „Hansa” 100% pamatkapitāla daļu iegūšana ir uzskatāma par apvienošanos Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē. Attiecīgi „Hansa” un „VEF” ir uzskatāmi par apvienošanās dalībniekiem.

3. Ziņojuma iesniegšanas pienākums

Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteikts, ka: „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei pilnu ziņojumu, ja apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā ir bijis ne mazāks par 25 miljoniem latu.”

Apvienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu nosaka saskaņā ar Noteikumu IV sadaļu „Apgrozījuma aprēķināšana”.

„Hansa” neto apgrozījums 2007.gadā bija LVL 17 928 417. „Hansa” kopējais apgrozījums 2007.gadā, ņemot vērā „Hansa” un tās meitas uzņēmumu konsolidēto apgrozījumu, bija LVL (*). Savukārt „VEF” neto apgrozījums 2007.gadā bija LVL 781 761.

Starp „Hansa” un „VEF” 2007.gadā nav bijuši savstarpēji darījumi. Ievērojot „Hansa” saistību ar citām komercsabiedrībām Latvijā Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē, kopējais apgrozījums Latvijā, kas aprēķināts saskaņā ar Noteikumu 13.punkta prasībām 2007.gadā bija LVL (*).

Ziņojumā norādīts, ka „Hansa” ietilpst vienā grupā ar SIA „Tamro” un SIA „Tamro MedLab” un atrodas AS Tamro Corporation izšķirošā ietekmē.

SIA „Tamro” neto apgrozījums 2007.gadā bija LVL (*).

Veicot galīgo kopējā apgrozījuma aprēķināšanu, atbilstoši Noteikumiem, tas pārsniedz 25 miljonu latu sliekšni. Līdz ar to izpildās Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā paredzētais kritērijs, un „Hansa” pirms apvienošanās bija pienākums iesniegt Ziņojumu par apvienošanos Konkurences padomē.

4. Konkrētais tirgus un apvienošanās ietekmes uz tirgu izvērtējums

Konkurences padome, ņemot vērā Ziņojumā sniegto informāciju konstatē, ka „Hansa” darbības veidi ir farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecība, aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles, medicīnisko un ortopēdisko preču mazumtirdzniecība, pārējā darbība cilvēka veselības aizsardzības jomā.

„VEF” darbības veidi ir aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles, farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas un tualetes piederumu mazumtirdzniecība.

4.1. Konkrētais preces tirgus – *konkrētais ģeogrāfiskais tirgus*

„Hansa” Ziņojumā norāda, ka no Konkurences padomes tirgus novērtējuma ziņā identiskām jau izskatītajām lietām, secināms, ka konkrētais preces tirgus, ko ietekmē šī apvienošanās ir– *zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus*, kurā ietvertas vispārēja jeb atvērta tipa aptiekas.

Konkurences padome, vadoties no iepriekš izvērtētajām līdzīgām apvienošanās lietām¹, secina, ka konkrētais tirgus veidojas no vispārēja jeb atvērta tipa aptiekām, neiekļaujot konkrētajā tirgū slēgta tipa aptiekas, jo slēgta tipa aptiekās ir aizliegts izplatīt medikamentus fiziskajām personām.

Konkurences padome savos pieņemtajos lēmumos attiecībā uz „Hansa” apvienošanās Ziņojumiem ir secinājusi, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus nosakāms attiecīgi tās pilsētas teritorijā, kurā reģistrētas aptiekas, kuras apvienošanās rezultātā nonāk „Hansa” kontrolē. Ziņojumā atspoguļotās tirgus dalībnieku apvienošanās rezultātā tiek iegūta kontrole pār divām aptiekām Rīgas pilsētā.

Farmācijas likuma 36.panta otrā daļa un Ministra kabineta 05.03.2002. noteikumi Nr. 102 „Aptieku un aptieku filiāļu izvietojuma kritēriji” nosaka pieļaujamo aptieku skaitu noteiktā administratīvā teritorijā vai apdzīvotā vietā. Tā kā Rīgas pilsēta ir atsevišķa administratīva teritorija, tad Konkurences padome uzskata, ka minēto teritoriju var izdalīt kā atsevišķu konkrēto ģeogrāfisko teritoriju konkrētajā lietā.

Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus tiek noteikts kā Rīgas pilsētas teritorija, ņemot vērā to, ka apvienošanās rezultātā tiek iegādātas divas aptiekas Rīgas pilsētā un šajā teritorijā

¹ Konkurences padomes 25.11.2005. lēmuma Nr.71 6.punkts, Konkurences padomes 13.06.2007. lēmuma Nr.62 6.punkts (www.kp.gov.lv).

pieāvājuma un pieprasījuma tendences, administratīvās un citas barjeras ir līdzīgas, kā arī konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir līdzvērtīgi visiem tirgus dalībniekiem. Konkurences padome secina, ka patērētāju rīcību, iegādājoties zāles, nosaka aptiekas pieejamības ērtums un tuvums. Zāļu iegāde notiek tajās vietās, kur norisinās patērētāju galvenās aktivitātes (dzīvesvietas un darbavietas tuvums).

Ievērojot to, ka patērētājiem Rīgas pilsētā esošās aptiekas nav atzīstamas par aizvietojamām ar citās administratīvajās teritorijās esošajām aptiekām, tad Rīgas pilsētas teritorija ir uzskatāma par atsevišķu konkrēto ģeogrāfisko tirgu saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu.

4.2. Konkrētais tirgus – zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus Rīgas pilsētā

Pavisam Rīgas pilsētā uz 2008.gada 17.jūniju pēc Latvijas Republikas Veselības ministrijas Zāļu valsts aģentūras mājas lapā <http://www.zva.gov.lv> publicētā Licencēto aptieku saraksta bija izsniegtas licences 296 aptiekām (ieskaitot slēgta tipa aptiekas un aptiekas, kuru darbība ir apturēta).

No 296 aptiekām Rīgas pilsētā ir 282 vispārēja jeb atvērta tipa aptiekas. „Hansa” piešķirtas 30 aptieku licences. Tādā veidā „Hansa” pēc aptieku skaita ir 10,64% (pēc apvienošanās sasniegs aptuveni 11%) no Rīgas pilsētas vispārēja jeb atvērta tipa aptieku skaita.

Saskaņā ar Zāļu valsts aģentūras 2008.gada vēstulē Nr. 4-4/764 sniegto informāciju nav iespējams atlasīt realizācijas apgrozījumus tikai Rīgas pilsētā. Pilsētu aptieku dati par zāļu apgrozījumu ir iesniegti un atspoguļoti ar attiecīgās aptiekas filiālēm. Pamatojoties uz Latvijas Republikas Veselības ministrijas Zāļu valsts aģentūras mājas lapā www.zva.gov.lv publicēto Licencēto aptieku sarakstu, Rīgas pilsētas aptiekām ir trīs filiāles. Pamatojoties uz iepriekšminēto un ņemot vērā nelielo aptieku filiāļu skaitu, tirgus daļu aprēķins lietā tiks veikts ar nenozīmīgu kļūdu.

1. Rīgas pilsētas vispārējā tipa aptieku un attiecīgo aptieku filiāļu kopējais zāļu realizācijas apgrozījums latos (bez PVN) 2007.gadā bija LVL 80 954 875,41.

2. „Hansa” kopējais vispārējā tipa aptieku zāļu realizācijas apgrozījums latos (bez PVN) 2007.gadā bija LVL (*), no tā Rīgas pilsētā – LVL (*).

Saskaņā ar Zāļu valsts aģentūras 2008.gada vēstulē Nr. 4-4/947 sniegto informāciju „VEF” kopējais vispārējā tipa aptieku zāļu realizācijas apgrozījums latos (bez PVN) 2007.gadā bija LVL (*).

Līdz ar to, apvienošanās rezultātā iegūstot kontroli pār divām vispārējām jeb atvērta tipa aptiekām Rīgas pilsētā, „Hansa” tirgus daļa Rīgas pilsētā pēc apgrozījuma būs aptuveni 12,07 % (*) (<20%).

4.3. Apvienošanās ietekmes uz tirgus izvērtējums

Konkurences padome secina, ka apvienošanās dalībnieku tirgus daļa zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgos Rīgas pilsētā pēc apvienošanās nerasniegs dominējošā stāvokļa robežu (40%) sliekšni, kas saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta pirmo daļu ir viens no dominējošā stāvokļa konstatēšanas pamatkritērijiem. Tādā veidā konkurences struktūra netiek būtiski izmainīta.

Var secināt, ka „Hansa” neradīsies vai nenostiprināsies dominējošs stāvoklis lietā definētajā konkrētajā tirgū, kā arī nevar tikt būtiski samazināta konkurence zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgū Rīgas pilsētā.

Vienlaicīgi šajā lietā tika izvērtēts, kā minētā apvienošanās ietekmēs situāciju zāļu vairumtirdzniecības tirgū. Tā kā apvienošanās rezultātā SIA „Tamro” tirgus daļas pieaugums

vairumtirdzniecības tirgū no apvienošanās būs nenozīmīgs, tad tas neietekmēs situāciju konkrētajā tirgū. Līdz ar to Konkurences padome secina, ka neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis un nevar tikt būtiski samazināta konkurence zāļu vairumtirdzniecības tirgū.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu un 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut SIA „Hansa Pharma” un SIA „VEF aptieka” apvienošanos, kas paredzēta, SIA „Hansa Pharma” iegūstot izšķirošu ietekmi pār SIA „VEF aptieka”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja v.i.

R.Jonītis